

کرامت انسانی صدای مظلومان تاریخی علیه ظالمان است/ مبارزه برای کرامت ارزشمند است

جلسه دوازدهم از سلسله نشست‌های "امت همدل" به منظور تبیین علمی محورهای سی و ششمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، جلسه دوازدهم از سلسله نشست‌های "امت همدل" به منظور تبیین علمی محورهای سی و ششمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، با حضور مصطفی ذولفقارطلب استاد و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران (دبیر علمی نشست)، محمود حکمت‌نیا استاد دانشگاه و عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، علامه شیخ حسین احمد‌الخشن استاد حوزه و دانشگاه (لبنان)، ناصر قلی‌سارلی استاد و عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی برگزار شد.

مصطفی ذولفقارطلب استاد و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران در ابتدای این نشست به ارائه محورهای آن پرداخت و اظهار داشت: همدلی و همگرایی اسلامی در پرتو حقوق بشر اسلامی، عوامل و راه‌های مقابله با تعرض‌ها و فشارها به اقلیت‌های مسلمان در کشورهای مختلف جهان، نقش و جایگاه کرامت انسانی در حقوق بشر اسلامی از جمله محورهای این نشست است.

وی در ادامه به معرفی علامه شیخ حسین احمد الخشن استاد حوزه و دانشگاه (لبنان) پرداخت و گفت: علامه شیخ احمد در کنفرانس های علمی و فرهنگی متعددی در جهان شرکت کرده و آثار ارزشمندی از خود به چاپ رسانده است که عبارتند از الشیعه القلوب،العقل الإسلامی بین سیاط التکفیر و سیات التفکیر و...

شیخ حسین احمد الخشن استاد حوزه و دانشگاه لبنان، در این نشست به بررسی چالشهای تفرقه پدید آمده در

گفت: آنچه که امروز داعیه داران تقریب باید به آن بپردازند، یکی بررسی نقدی و دیگری سازندگی است؛ ما باید فرهنگ نقد ذاتی داشته باشیم و به جای نقد یک مذهب به صورت خودجوش به نقد خود پردازیم و از واگرایی به دور باشیم.

وی ادامه داد: امروز مسائل بسیاری باعث ایجاد تفرقه بین مسلمانان شده که از جمله آن مسائل تاریخی است، حال آنکه باید از گذشته های تاریخی عبرت گرفت؛ در سطح سیاسی، اجتماعی و فرهنگی نیز برخی مسائل باعث ایجاد تفرقه شده است که باید تلاش کرد اینگونه مسائل موجب حساسیت نشود.

شیخ احمد الخشن در ادامه به نقش فقه در ایجاد تفرقه و همچنین وحدت اشاره کرد و گفت: ما اهداف بزرگ و هم و غمهای مشترک و همچنین تهدیدهای مشترکی داریم که همه آنها عاملی برای وحدت است، یکی از این موارد مشترک، کرامت انسانی است که اصل مهمی در تقریب مذاهب است و مسلمانان بیشترین کسانی هستند که حقوق آنها پایمال شده است و نباید در مورد آنها اهمال کنیم.

هر فتوایی که به هتک حرمت انسان منجر شود مورد پذیرش نیست؛ کرامت انسانی را می توانیم به دو نوع ذاتی و اکتسابی تقسیم کنیم، ذاتی به این معنی که انسان به نفس انسان بودن صاحب کرامت است و کرامت اکتسابی، کرامتی است که انسان آن را با عمل و اراده خود به دست می آورد که از جمله آن علم و جهاد و ... است. تقسیم بندی دیگری هم برای کرامت وجود دارد و آن کرامت تکوینی و تشریحی است.

استاد حوزه و دانشگاه لبنان ضمن تشریح معانی این دو نوع کرامت تأکید کرد، فقها باید در کلیه فتاوی خود کرامت انسانی را در نظر داشته باشند و در استنباط‌های فقهی خود از آن استفاده کنند.

وی همچنین خاطر نشان کرد: کرامت یک قاعده مقاصدی است که باید بر اساس آن در فتاوی فقهی تجدید نظر کرد و اجتهاد را بر اساس آن سوق داد و انسانها را بر اساس اصول آن تربیت کرد. شیخ احمد الخشن به نقش مؤثر ادبیات عرفانی و هنر در تقویت کرامت انسانی اشاره کرد و گفت: کرامت یک فریاد اخلاقی ضد ظلم است و مفهوم شناسی آن بسیار مهم است.

مصطفی ذوالفقار طلب در ادامه اظهار کرد: ما در بحث کرامت انسانی میتوانیم از سیره زندگی حضرت محمد(ص) و رفتار ایشان استفاده کنیم. اصل کرامت انسانی باید بعد تقریبی به خود بگیرد.

در ادامه این نشست ناصر قلی سارلی استاد و عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی اظهار داشت: بحث کرامت انسانی همانند بسیاری دیگر از آموزه های اصلی دین اسلام سرلوحه قرآن کریم است و همه فرزندان آدم را شامل می شود و هیچ تخصیصی در آن وجود ندارد.

وی با بیان اینکه ما در اسلام به لحاظ نظری در گنجینه میراث فرهنگ اسلامی به اندازه کافی در مورد بحث کرامت انسانی مطلب داریم، اظهار داشت: شاعران از گذشته تا به امروز بخش مهمی از ادبیات ما را تشکیل می دهند آنها همواره به بحث کرامت انسانی توجه ویژه ای دارند و با خاطیانی که کرامت انسانی را زیر پا می گذارند هم برخورد می کنند.

سارلی تصریح کرد: ما باید از گروه های تاثیر گذار جامعه همانند علما، نخبگان، حتی صاحبان نام در فضای مجازی بخواهیم تا در حوزه کرامت انسانی ورود کنند و موارد آن را بازگو کنند تا در جامعه اسلامی ما، این امر مهم نهادینه سازی شود.

باید همه توانمان را بگذاریم تا با منطق نظام اسلامی این مهم را پیش ببریم.

سارلی با بیان اینکه اقلیت مسلمانانی که در جوامع غیر اسلامی زندگی می کنند، باید حقوق آنها رعایت شود، تاکید کرد: ما هم باید نسبت به اقلیت های مذهبی در کشورمان احترام بگذاریم و حقوق آنان را

بیش از پیش رعایت کنیم و درست همان رفتاری را داشته باشیم که انتظار داریم با مسلمانان داشته باشند.

وی با بیان اینکه امروز عصر تعامل است و میتوانیم از طریق همین تعاملات با سایر مسلمانان جهان ارتباط برقرار کنیم و صدای آنها در کشورهای اسلامی باشیم، تصریح کرد: برای مثال رفتاری که با مسلمانان میانمار می‌شود دور از انسانیت است و کشورهای اسلامی می‌توانند با اعتراضات خود جلوی اینگونه اقدامات وحشیانه را بگیرند.

سارلی تاکید کرد: اگر بخواهیم کرامت انسانی به همگرایی اسلامی تبدیل شود می‌توانیم با کمک اندیشمندان و سایر افراد مطرح جامعه یک نظامی را تدوین کنیم تا حقوق یکسانی برای افراد جامعه در نظر گرفته شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی خاطر نشان کرد: با تلاش علما چه علمای حوزه های دینی و چه علمای سایر حوزه ها باید بتوانیم اقدامی را انجام دهیم که قوانین اسلامی نشات گرفته از کرامت انسانی باشد و این مسئله مهم را بیش از گذشته در کشورها تبیین کنیم برای مثال می‌توان با برگزاری سمینار ها، کنفرانس ها و... در زمینه کرامت انسانی این مسئله را نهادینه سازی کرد.

وی ادامه داد: امروز در دنیای معاصر غرب آثار شعرای ما از جمله مولانا بیشتر از بهترین نویسندگان خود آنها مخاطب دارد و در آثار این شعرا پر از آموزه های کرامت انسانی است که می‌توان آن را در جهان گسترش داد.

سارلی تصریح کرد: کرامت انسانی در رفتار حقوق بشر یک معنا دارد و در رفتار انسان ها یک معنا دارد و در حوزه ادبیات عرفانی یک معنا در واقع ما امروز در بحث کرامت انسانی به نمونه های بیشتر و عملی تر در موقعیت های مختلف احتیاج داریم.

در ادامه محمود حکمت نیا استاد دانشگاه و عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، با طرح این سؤال که چرا مقوله ای به نام کرامت مطرح شد؟ تصریح کرد: کرامت انسانی زمانی مطرح شد که عده ای به خود اجازه دادند، حیثیت انسانهای دیگر را زیر پا گذارند، قبل از جنگ جهانی دوم هیتلر بر این باور بود که نژاد برتر است و به خود اجازه می داد نژادهای دیگر را بکشد؛ او برای خود یک برتری ذاتی تمدنی و یک مأموریت جهانی متصور بود، اما آیا انسانها می توانند نسبت به دیگری برتری ذاتی

دیگران است که منجر به مطالبه حقوقی می شود؛ برخی بر این باورند که کرامت فریاد تاریخی اخلاقی و فریادی بر سر جنایت و نابرابری بوده و فریاد برحق است و مبارزه برای آن ارزشمند است.

حکمت نیا تصریح کرد: آیا کرامت یک حق است یا ارزش و یا بیان کننده یک موقعیت وضعیت در جهان اسلام؟ برخی معتقدند که کرامت یک وضعیت را بیان می کند و خودش حق نیست و برخی معتقدند که کرامت مبین یک حق است و من حق دارم برای خودم و شما وجه انسانی قائل شوم که بر این اساس باید تحمل شنیده شدن دیگران و تضارب آرا را داشته باشیم.

وی خاطر نشان کرد: کرامت را چه به معنای موقعیت، حق و یا ارزش بگیریم، اقتضائات خاص خود را دارد، ما نظریه الکرامه را می خواهیم تا در ادبیات اخلاقی، فقهی، حقوقی و کلامی در کنار هم قرار گیرد و منظومه ای را بسازد و باید بتوانیم عمل کریمانه را استخراج کنیم.

حکمت نیا تصریح نکرد: نظریه کرامت اختصاص به یک قضیه ندارد و بسیاری از ادله ما را در بر می گیرد؛ کرامت صدای مظلومان تاریخی علیه ظالمان است و باید در مفهوم آن بازنگری شود.

